Dosarul nr. 2-411/2025
2-25044859-18-2-03042025

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Dispozitiv pronunțat public la 14 mai 2025
Cerere de apel înaintată la 10 iunie 2025
Hotărâre integrală întocmită la 23 iulie 2025

14 mai 2025 or. Anenii Noi

Judecătoria Căușeni, sediul Anenii Noi
Instanța în componența,
Președintele ședinței, judecător MUNTEAN Vitalie
grefier RENCHEZ Natalia

a judecat în ședința publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Frunza Valentina împotriva lui Frunza Vasile, intervenient accesoriu Direcția protecția copilului și familiei a STAS Anenii Noi cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a cheltuielilor de judecată.

În ședință de judecată, reclamanta Frunza Valentina și reprezentantul reclamantei, avocatul Trohin Lilia, fiind citate legal nu s-au prezentat, însă au depus o cerere de examinare a cauzei în lipsa sa.

Pârâtul Frunza Vasile, fiind citat legal nu s-a prezentat, însă a depus o cerere de examinare a cauzei în lipsa sa.

Reprezentantul intervenientului accesoriu Direcția Asistență Socială, Tineret și Protecție a Familiei Anenii Noi, fiind citat legal nu s-a prezentat, însă a depus o cerere de examinare a cauzei în lipsa sa.

A C O N S T A T A T:

Argumentele participanților la proces:

La 03 aprilie 2025, reclamanta Frunza Valentina reprezentată de avocata Trohin Lilia, a depus la Judecătoria Căușeni (sediul Anenii Noi) cerere de chemare în judecată împotriva lui Frunza Vasile, intervenient accesoriu Direcția protecția copilului și familiei a STAS Anenii Noi, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a cheltuielilor de judecată.

În susținerea cererii de chemare în judecată a indicat că, în fapt, la data de 14 septembrie 2018 a fost încheiată căsătoria între Frunza Valentina şi Frunza Vasile, înregistrată de către Primăria s. *****, r. *****, sub nr. ***** Din prezenta căsătorie soţii Frunza au doi copii minori şi anume: ***** an.***** şi Frunza Lavinia an.*****. După naşterea copiilor, pârâtul Frunza Vasile şi-a schimbat comportamentul faţă de reclamantă, a devenit gelos, posesiv şi nu mai doreşte să o respecte ca soţie.

Relaţiile de căsătorie între soţi au încetat de facto de mai mult timp, gospodărie casnică comună nu se duce în continuare, fiecare dintre soţi are o viaţă separată, pârâtul manifestă un comportament lipsit de respect, iar starea creată a devenit insuportabilă. De-asemenea reclamanta consideră că. viaţa în comun cu pârâtul a eşuat şi nu este necesar să le fie acordat un termen de împăcare, deoarece cu pârâtul nu mai este cu putinţă de a păstra familia, toate discuţiile se termină cu certuri şi reproşuri. Incompatibilitatea caracterelor precum şi viziunile diferite în ceea ce priveşte menţinerea familiei, principiile de viaţă diferite au dus la destrămarea căsniciei.

Astfel, reieşind din divergenţile permanente, certurilele ce apar între soţi, precum şi reieşind din faptul că caracterele nu simt compatibile, viaţa familială comună a eşuat, reclamanta consideră că, convieţuirea soţilor în continuare şi păstrarea familiei este imposibilă.

Mai mult, referitor la circumstanţele descriese, în relaţiile dintre reclamantă şi pârât nu se mai respectă principiile fundamentale de menţinere a relaţiilor de familie, prevăzute de art. 2 din Codul Familiei, mai cu seamă cele de sprijin reciproc, soluţionare pe cale amiabilă a problemelor familiale, egalitate în drepturi a soţilor, fidelitate conjugală, motiv din care viaţa conjugală dintre reclamantă şi pârât a devenit insuportabilă, epuizîndu-se orice speranţă întru restabilirea bunei armonii în familie.

Din această cauză reclamanta consideră că, nici un termen de împăcare nu o va determina de a se întoarce la soţ şi nici nu va contribui la refacerea relaţiilor lor de căsătorie. In virtutea celor menţionate, reclamanta a decis să iniţieze procesul de desfacerea a căsătoriei sale cu pârâtul.

După cum a menţionat mai sus, a fost expediată notificare prin care s-a propus pârâtului desfacerea căsătoriei la Oficiul Stare Civila pe cale amiabilă şi încasarea pensiei de întreţinere, însă ultimul refuză cu vehemenţă să se prezinte la Oficiul Stării Civile în vederea desfacerii căsătoriei, şi stabilirea unei pensii alimentare printr-un acord benevol, iar din aceste considerente desfacerea acesteia poate avea loc doar prin interemediul instanţei de judecată, fapt ce şi a determinat adresarea cu prezenta cerere.

La fel, menţionează faptul că de îngrijirea copiilor minori ***** şi ***** se ocupă reclamanta Frunza Anastasia, mama acestora. Din considerentele elucidate

mai sus şi întru dezvoltarea normală a copiilor minori, coabitarea într-un mediu benefic, de altfel ca şi întru respectarea intereselor legale a copiilor minori, consideră că copiii minori ***** şi ***** trebuie să rămână să locuiască cu mama acestora Frunza Valentina.

Reclamanta indică că, în conformitate cu prevederile art. 63 Codul Familiei, (1) în cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. (l[l]) În cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor. (2) Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. în acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte si copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc. (3) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale in a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, în care va conţme, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.

La fel, menţionează faptul că pârâtul, de mai mult timp, nu acordă ajutor material, nu contribuie la creşterea şi educaţia copiilor într-un mod normal, nu procură cele necesare, şi neavând responsabilitate faţă de proprii săi copii, ocazional şi doar la multe insistenţe din partea reclamantei acordă sume neînsemnate pentru copii, totul lăsînd pe seama reclamantei, împreună cu toate cheltuielile de întreţinere, ultima fiind nevoită să întreţină de una singură copiii ceea ce este foarte greu, deoarece copiii necesită o îngrijire specială, hrană, control medical lunar, îmbrăcăminte.

Reclamanta indică că, în conformitate cu prevederile art. 58 alin. (1) Codul Familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreuna cu părinţii sau separat. Conform art. 74 Codul Familiei al RM, părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.

Avînd în vedere faptul că, pârâtul are venituri neregulate sau fructuabile, consideră ca acesta urmează să achite o pensie alimentară în mărime fixă de a câte 6.000 lei lunar pentru fiecare copil, până la atingerea majoratului de către copii,

deoarece nivelul de trai decent anterior avut, al copiilor pe perioada căsătoriei soţilor, stabileşte că anume această sumă ar satisface pe deplin cerinţele de întreţinere a copiilor.

La fel, atrage atenţia instanţei de judecată, în raport cu stabilirea pensiei de întreţinere în cuantum de a câte 6.000 lei lunar pentru fiecare copil, menţionează următoarele argumente:

- asigurarea unui loc de trai ce include (achitarea serviciilor comunale, impozitul anual pentru bunul imobil, întreţinerea bunului imobil etc);
- pregătiri extra-şcolare anuale şi simestriale ce implică costuri financiare pentru lecţii suplimentare, activităţi şcolare, rechizite, cărţi, caiete etc;
- asistenţa medicală copiilor ce implică consultaţiile medicale, analizele medicale, tratamentele administrate şi medicamentele procurate etc;
- asigurarea cu hrană, întreţinere materială ce implică procurarea hainelor, jucăriilor, necesităţile vitale, sunt suportate de către reclamantă.

Dat fiind faptul că, copiii minori se află în grija exclusivă a reclamantei, cheltuielile privind întreţinerea acestuia nu se limitează doar la alimentaţie şi vestimentaţie, ci şi la implicarea copiilor în activităţi şcolare, activităţi extraşcolare care sunt benefice dezvoltării în plan social, profesional şi cultural, consultaţii medicale etc.

Reclamanta indică că, în conformitate cu prevederile art. 18 alin.(1) din Legea privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi sociala a copilului, ținînd cont în primul rînd de interesele acestuia. Articolul 18 alin.(l) al Convenţiei internaţionale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, 5 prevede că statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine in primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Situaţie de acest fel este reglementată şi în art.27 alin.(2) din Convenţie, care prevede că părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului. Astfel, reglementările menţionate arată că, conform legislaţiei, ambii părinţi au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreţinerea copilului minor.

În drept, și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 3, 4, 5 (1), 7, 33 (2), 37, 38, 58 (1), 60, 62 (1,2), 63, 74, 76, Codul Familiei al RM nr. 1316-XIV din

26.10.2000, conducându-ne de art. 38, 5, 7, 60, 166, 167 Codul de Procedură Civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30.05.2003.

Solicită instanței de judecată: desfacerea căsătoriei încheiate între Frunza Valentina şi Frunza Vasile, la data de 14.09.2018, înregistrată de către Primăria Cînăţenii Noi, r. Căuşeni sub nr. 10; Determinarea domiciliului copiilor minori ***** a.n. ***** şi Frunza Lavinia a.n.*****, împreună cu mama acestora Frunza Valentina; Încasarea de la Frunza Vasile în beneficiul Valentinei Frunza a pensiei de întreținere a copiilor minori ***** a.n. ***** şi Frunza Lavinia a.n. ***** în mărime de a câte 6000,00 lei lunar, pentru fiecare copil până la atingerea de către copii a vârstei majoratului și încasarea din contul pârâtului Frunza Vasile a cheltuielilor de judecată.

Elucidarea poziției și prezenței participanților la proces:

În cadrul ședinței de judecată, reclamanta Frunza Valentina și reprezentantul reclamantei, avocatul Trohin Lilia, fiind citate legal nu s-au prezentat, însă au depus o cerere de examinare a cauzei în lipsa sa, precum și a solicitat admiterea integrală a acțiunii.

În cadrul ședinței de judecată, pârâtul Frunza Vasile, fiind citat legal nu s-a prezentat, însă a depus o cerere de examinare a cauzei în lipsa sa, precum și a recunoscut acțiunea înaintată integral, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul intervenientului accesoriu Direcția Asistență Socială, Tineret și Protecție a Familiei Anenii Noi, fiind citat legal nu s-a prezentat, însă a depus o cerere de examinare a cauzei în lipsa sa, precum și menționează că avizul STAS Căușeni din cadrul ATAS Sud-Est cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori nu poate fi prezentat din motiv că, atât reclamanta cât și pârâtul domiciliază în Germania, astfel decizia rămâne la discreția instanței de judecată.

Aprecierea instanței de judecată:

Studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată prin prisma înscrisurilor atașate la acțiune, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă integral, din considerentele ce urmează.

Conform art. 117 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, *probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.*

Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*

Conform art. 121 Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.*

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.*

Conform art. 240 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.*

În cadrul ședinței de judecată, s-a stabilit cu certitudine că, Frunza Valentina, născută la *****, n/i ***** și Frunza Vasile, născut la *****, n/i *****, la 14.09.2018, au încheiat căsătoria la Primăria satului *****, r-nul *****, care a fost trecută în Registrul de evidență a actelor stării civile sub numărul de înregistrare ***** ***(f.d. 11).***

Potrivit certificatului de naștere nr. 8 din 21 decembrie 2018, ***** născut la *****, n/i 2018500264372 are părinții Frunza Vasile și Frunza Valentina***. (f.d. 12).***

Potrivit certificatului de naștere nr. 6 din 02 octombrie 2020, Frunza Lavinia născută la *****, n/i 2019500450088 are părinții Frunza Vasile și Frunza Valentina***. (f.d. 13).***

Conform art. 48 alin. (2) din Constituția RM, *familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între bărbat și femeie, pe egalitatea lor în drepturi și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.*

Art. 2 alin. (3) din Codul familiei prevede că, *relațiile familiale sunt reglementate în conformitate cu următoarele principii: monogamie, căsătorie liber consimțită între bărbat și femeie, egalitate în drepturi a soților în familie, sprijin reciproc moral și material, fidelitate conjugală, prioritate a educației copilului în familie, manifestare a grijii pentru întreținerea, educația și apărarea drepturilor și*

intereselor membrilor minori și ale celor inapți de muncă ai familiei, soluționare, pe cale amiabilă, a tuturor problemelor vieții familiale, inadmisibilitate a amestecului deliberat în relațiile familiale, liber acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor familiei.

În acest sens, instanța de judecată accentuează că, în condițiile nerespectării acestor principii, soții dispun de oportunitatea desființării căsătoriei în temeiurile și condițiile statuate de Codul familiei, drept care nu poate fi limitat sub nicio condiție.

De asemenea, în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că, părțile nu doresc menținerea și păstrarea familiei, astfel încât conviețuirea lor este imposibilă.

Conform art. 33 alin. (2) din Codul familiei, *căsătoria poate înceta prin divorţ (desfacere), în baza cererii unuia sau a ambilor soţi ori a tutorelui soţului în privinţa căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.*

Din coroborarea prevederilor art. 35 din Codul familiei rezultă că, *în cazurile prevăzute la art. 36 alin. (1) şi (2), căsătoria se desface de către organul de stare civilă, iar în cazurile prevăzute la art. 36 alin. (4) şi (5) şi la art. 37 – pe cale judecătorească.*

În concepția art. 37 alin. (1) din Codul familiei*, dacă soţii au copii minori comuni, cu excepţia cazurilor prevăzute la art. 36 alin.(2), sau în lipsa acordului la divorţ al unuia dintre soţi, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească.*

Conform art. 37 alin. (3) și (4) din Codul familiei, *instanţa judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că conviețuirea soților şi păstrarea familiei în continuare sunt imposibile.*

Prin urmare, reieșind din conținutul acțiunii, precum și luând în considerație cererea depusă de pârât prin care ultimul a recunoscut acțiunea înaintată, s-a constatat cert că, părțile nu-și doresc menținerea relațiilor familiale, iar continuarea relațiilor de căsătorie nu mai este posibilă.

În contextul celor expuse, instanța de judecată consideră necesar de a desface căsătoria încheiată între Frunza Valentina, născută la *****, n/i ***** și Frunza Vasile, născut la *****, n/i *****, la 14.09.2018 de Primăria sat. *****, r-nul ***** și trecută în Registrul de evidență a actelor stării civile sub numărul de înregistrare *****

Conform art. 51 alin. (2) și (3) din Codul familiei, *fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-şi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu ei, cu excepţia cazurilor când aceasta contravine intereselor copilului. Copilul are dreptul la educaţie din partea părinţilor, la dezvoltarea capacităţilor intelectuale, la libertatea gândirii şi conştiinţei, la apărarea demnităţii şi onoarei.*

Conform art. 52 alin. (1) din Codul familiei, *copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu buneii, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea*

căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Art. 63 alin. (2) - (5) din Codul familiei prevede că, *la determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere şi avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți. În cazul în care lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, până la stabilirea acestuia de către instanța de judecată, domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui cu care acesta locuiește permanent.*

În cazul indicat la alin. (4), *părintele care locuiește separat de copil are dreptul să petreacă timpul cu copilul la domiciliul său, dacă aceasta nu contravine interesului superior al copilului, luându-se în considerație vârsta copilului, proximitatea domiciliului părintelui care locuiește separat, frecventarea studiilor/participarea la activități extraşcolare, conform unui program stabilit de autoritatea tutelară teritorială.*

Conform art. 16 și 17 din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, *fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceştia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul copilului. Copilul separat de un părinte sau de ambii părinți, care locuiește în Republica Moldova sau în orice altă țară, are dreptul să întrețină relații personale și contacte directe regulate cu cei doi părinți ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.*

Instanța de judecată reține că, pârâtul Frunza Vasile, prin cererea înaintată la data de 13.05.2025, a recunoscut acțiunea înaintată, astfel se constată că, este de acord cu stabilirea domiciliului copiilor minori ***** și Frunza Lavinia cu mama acestora Valentina.

În această ordine de idei, instanța consideră necesar a stabili domiciliul copiilor minori *****, născut la *****, și ***** născută la ***** cu mama Frunza Valentina, ținând cont de faptul că pârâtul a fost de acord cu această solicitare a reclamatei.

Totodată, instanța de judecată reține că, stabilind domiciliul copilului minor cu mama, acest fapt nu împiedică exercitarea dreptului tatălui la întrevederi cu copilul, cât și participarea acestuia în educarea și creșterea copiilor minori ***** și Frunza Lavinia.

Conform art. 48 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, *părinții au îndatorirea de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.*

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, *părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.*

Conform art. 74 alin. (1) din Codul familiei, *părinții sunt obligați să-și întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.*

Totodată, conform art. 3 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la New York la 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, *în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.*

În sensul art. 18 alin. (1) din Convenția cu privire la drepturile copilului, *statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea şi dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.*

Situație similară este reglementată şi la art. 27 alin. (1) și (2) din Convenție, care statuează că, *statele părți recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. Părinților și oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului.*

Conform art. 18 alin. (1) din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, *ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.*

În această ordine de idei, se reține că, atât normele de drept prevăzute de Codul familiei, cât şi cele internaționale stabilesc că, răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării lui le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Conform art. 76 alin. (1) și (2) din Codul familiei, *în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu şi/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din*

salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75.

Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială şi familială a părților, de alte circumstanțe importante şi păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Se reține că, starea materială reprezintă situația social-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex. capacitatea de muncă, studiile etc).

Starea familială definește conjunctura şi relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunității umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie, cum ar fi numărul copiilor şi persoanelor aflate la întreținere.

Sintagma *„alte circumstanţe importante”* extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă, care, se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanței de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate supra (ex. chestiuni de ordin medical).

Astfel, întru respectarea dezideratelor descrise mai sus, urmează să se țină cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relații de căsătorie, precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

Conform informației Biroului Național de Statistică, valoarea minimului de existență în semestrul I al anului 2024 pentru copii cu vârsta între 1 - 6 ani, în sate constituie 2 339,50 lei, iar valoarea minimului de existență în semestrul II al anului 2024 pentru copii cu vârsta între 1 – 6 ani, în sate constituie 2 272,80 lei.

Instanța de judecată reține că, cuantumul stabilit de Biroul Național de Statistică este unul orientativ și nu obligatoriu. Or, pe lângă minimul de existență mai sunt și cheltuieli legate de frecventarea instituției preșcolare, procurarea hainelor, cheltuieli strict necesare creșterii şi evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului.

În această ordine de idei, instanța de judecată ține să menționeze că, părinții sunt obligați să creeze copilului condiții adecvate pentru creșterea și dezvoltarea

acestuia, atât fizică, cât și psihologică, astfel încât întreținerea nu urmează a fi acordată doar la nivelul minimului de existență.

Prin urmare, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Frunza Vasile în beneficiul Valentinei Frunza, pensia de întreținere pentru copii minori: *****, născut la ***** și ***** născută la *****, în sumă bănească fixă de 6.000 lei, lunar, pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și anume din 03.04.2025 până la atingerea majoratului de către fiecare copil sau schimbarea situației materiale a părților, ținând cont de faptul că, pârâtul a fost de acord cu această solicitare a reclamatei, prin cererea în care a recunoscut integral acțiunea înaintată de către reclamantă (f.d. 29).

Totodată, Frunza Vasile urmează să-și îndeplinească obligațiile de părinte cu bună-credință și să contribuie la creșterea, întreținerea și dezvoltarea copilului, fiind o persoană tânără, aptă de muncă, fiind obligat să muncească și să asigure copiilor un trai decent.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedura civilă, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată.*

Din materialele dosarului rezultă că, la depunerea acțiunii, reclamanta a achitat taxa de stat în sumă de în cuantum de 700,00 lei și taxa de timbru în mărime de 200,00 lei.

Prin urmare instanța de judecată consideră necesar de a încasa de Frunza Vasile în beneficiul Valentinei Frunza, cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în sumă de 700 lei și taxa de timbru în mărime de 200,00 lei.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.*

În conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, *de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acțiunile de încasare a pensiei de întreținere.*

Art. 87 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă prevede că, *valoarea acțiunii se determină din suma totală a obligațiilor de plată pe un an – în acțiunile pentru plata pensiei de întreținere.*

Astfel, valoarea acțiunii în speță va constitui 144000 lei (suma bănească fixă de 6.000 lei, lunar, pentru fiecare copil, adică 12000 lei x 12 luni = 144000 lei).

Conform Legii taxei de stat nr. 213 din 31.07.2023, pentru o valoare a actiunii cuprinsă între 50001 şi 1500000 lei, taxa de stat se calculează astfel 2050 lei + 3% din valoarea care depăşeşte 50001 lei.

144000 lei - 50001 lei = 93999 lei; 3% x 93999 lei = 2819,97 lei; 2819,97 lei + 2050 lei = 4869,97 lei.

În așa împrejurări, reținând prevederile legale și calculul susmențional, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Frunza Vasile în beneficiul statului taxa de stat pentru pretenția de încasare a pensiei de întreținere în sumă de 4869,97 bani, de care reclamanta a fost scutită la depunerea acțiunii de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor.

În conformitate cu art. art. 37-38, 63, 76 Codul familiei, art. art. 236, 238 – 241, 256 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite integral cererea de chemare în judecată înaintată de Frunza Valentina împotriva lui Frunza Vasile, intervenient accesoriu Direcția protecția copilului și familiei a STAS Anenii Noi cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a cheltuielilor de judecată.

Se desface căsătoria încheiată între Frunza Valentina, născută la *****, n/i ***** și Frunza Vasile, născut la *****, n/i *****, încheiată la 14.09.2018, la Primăria sat. *****, r-nul ***** și trecută în Registrul de evidență a actelor stării civile sub numărul de înregistrare *****

Se stabilește domiciliul copiilor minori: *****, născut la *****, și ***** născută la ***** cu mama Frunza Valentina.

Se încasează de la Frunza Vasile în beneficiul Valentinei Frunza pensie de întreținere pentru copii minori: *****, născut la ***** și ***** născută la *****, în sumă bănească fixă de 6.000 (șase mii) lei, lunar, pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și anume din 03.04.2025 până la atingerea majoratului de către fiecare copil sau schimbarea situației materiale a părților.

Se încasează de la Frunza Vasile în beneficiul Statului, taxa de stat pentru pretenția de încasare a pensiei de întreținere în sumă de 4869 (patru mii opt sute șaizeci și nouă) lei 97 bani.

Se încasează de la Frunza Vasile în beneficiul Valentinei Frunza, cheltuielile de judecată cu titlu de taxa de stat în sumă de 700 lei și a taxei de timbru în sumă de 200 lei, iar în total suma de 900 (nouă sute) lei.

În termen de 3 zile de la data rămânerii definitive a prezentei hotărâri, o copie a acesteia va fi expediată Serviciului de stare civilă a IP Agenția Servicii Publice.

Prezenta hotărâre în partea încasării pensiei de întreținere pentru copilul minor se execută imediat, după expirarea termenului de 15 zile de la pronunțare.

Hotărâre cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 de zile, de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Căușeni, sediul Anenii Noi.

Președintele ședinței,
judecător MUNTEAN Vitalie

Copia corespunde originalului,
Judecător MUNTEAN Vitalie